

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De honore religiosorum, ac primò, quòd sit verus honor. Cap. xxviiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

quotidie religiosi vescuntur. Similia enim, aut verbum Dei est, aut illud magnificentum sacramentum, quod Christi corpus, & sanguinem veraciter continet. Viriisque autem religio est abundantissima. Nam vacuitas à negotiis temporalibus, commoditatem subministrat, ut religiosi sapientissime verbum Dei audiant, res spirituales inter se conferant, & sanctorum Patrum voluant volumina. Vita autem puritas, ad illud tremendum sacramentum, aut quotidianum, aut frequentissimum concedit accessum. Mel nihil aliud est, quam spiritualis consolatio, & sanctorum lachrymarum profusio, quæ consolationes terrenas respuentibus, copiosissime referuatur. Oleum verò sancta deuotio curam mentis inungens, ut suauiter, & sine strepitu, onera poenitentiae supportet, & velociter euolet in sedes æternitatis. Audisti, o anima mea, dignitatem tuam, qua exaltata es? Ornamentum tuum, quo decorata es? Diuitias tuas, quibus in religiosa paupertate ditata es? Audisti Dei misericordiam erga te, sponsi dulcedinem, Patris amorem? Vitam ergo tanta amplitudine dignam amplectere, & te totam puram, ac illibatam Christo dulcissimo sponso conserua, illi soli serua fidem, in eo omnem spem colloca, & ardentissimo ipsi amore coniungere, quia fidelis est, cui te totam serues, fortis, cui omnes tuas curas committas, & speciosus forma præ filiis hominum, Jcui magna vi amoris inhæreas. Quis enim illo pulchrior? (ut verbis Laurentij Iustiniani finiam:) Quis modestior? Quis sapientior? Ornatus in moribus, maturus in gressibus, in sermonibus facundus, in conuersatione circumspectus, in redargutione seuerus, in exhortatione blandus, in colloquutione suauissimus; & in omni suo opere venerandus; Aspectus illius venustate plenus, humilitate verecundus, suauitate referus, & tota elegancia decoratus: Labia illius labia distillatia, verba vitæ æternæ emanantia, mel & lac eructantia. Illud quidem resonabat in ore, quod latebat in corde, idem solabatur matros, vrebatur frigidus, resuscitabat mortuos, infideles illustrabat, cunctosque ad se accedentes reddebat beneuolos: Sermonibus quoque suis audientium corda ad mundi animabat contemptum, ad virtutum profectum instruebat. Hunc ergo sponsum semper cogita, hunc quære, huic in omnibus operibus placere stude: & beata, si quod statuta accepisti, toto animi conatu seruaeris.

Ps. 44.

I. au. Inst. lib. de conuicio verbi & am. ma. c. 5.

De honore religiosorum, ac primò, quid sit verus honor.

CAPVT XXVIII.

AM tandem, ut nostri status bona, non omnia, sed huic loco apta, & ab Ezechiele figurata cõcludamus, pauca de honore eximio religiosorum dicendum est. Nec enim potuit desse magnus honor, qui virtutem, ac sanctitatem comitatur, statui, tot, tantisque virtutibus cumulato, & quidem nõ honor fictus, sed verus, non inanis, sed solidus, stabilitatem habens, in admirationem homines rapiens, & à vera gloriæ radice progrediens. Et decora (inquit) facta es vehementer nimis. Ecce radieem, & certissimam honoris causam: Et profecisti in regnũ. Ecce stabilitatem & firmitatem: Et egressum est nomen tuum in gentes propter speciem tuam, quia perfecta eras in decore meo, quem posueram super

A te.] Ecce honoris magnitudinem, corda hominum in admirationem attollens. Radix & causa honoris, decor virtutis est: Ut enim dixit Philosophus, de magnanimo loquens: Nec etiam dignus erit honore, si prauus sit, quippe cum honor præmium sit virtutis, ac bonis hominibus tribuatur.] Quare gentes, quæ res creatas tamquam sacra numina venerabantur, ita virtuti & honori templa dicunt, ut per virtutis templum ad honoris ædem solus pateret ingressus. Hoc insinuantes, virtutem esse velut honoris, & gloriæ ianuam, sine qua nemo unquam verum honorem consequetur. Et licet insipientissimæ essent, ex eo quod rebus creatis dignum cultum tribuerant, in hoc autem sapientes exiterunt, quod honorem (sicut re vera est) virtutis præmium reputarunt. Honor enim est testimonium eminentiæ alicuius, & sicut maxima hominis eminentia, verissimamque eius excellentiã in virtute consistit, ita huic maximus honos tribui debet. Cui debito, nescio quo pacto, omnes quasi nescientes, aut minus aduertentes satisfaciamus. Licet enim honore afficiamus eos, qui alia quapiam excellentia, aut dignitate præcellunt, ut mobiles, ut sapientes, ut diuites, ut superiores, atque prælatos, multò tamen maiore honore prosequimur bonitatis studiosos, & maiori reuerentia suspicimus, quos virtutis decus, & sanctitatis pulchritudo nobilitat. Et meritò sane: Nam alias dignitates, aut fortunæ (si ita loqui fas est) volubilitate suscipimus, aut ab auis, & proavis in earum hereditate vocamur, aut propria industria, & labore consequimur, virtutis autem dignitas, licet proprium studium non excludat, tamen diuinitus datur, & à summi Dei pectore emanans, eius ope ac auxilio retinetur. Alia bona naturalia, ab hominibus dantibus, vel à nobis ipsis laborantibus, vel annuente, vel permittente Deo, valemus accipere, sed datum virtutis optimum, & donum sanctitatis perfectum, totum de sursum est, descendens à patre luminum, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio.] Qui cum sit fons lucis, ingloriosos & obscuros, quos diligit, splendore virtutis illuminat, & cum sit immutabilis, sic à se dilectos & illustratos honorum operum gloriã, nulla vi, nulla creata potestate (modo ipsi velint) à tanta dignitate declinare permittit. Equum est igitur, ut virtutis dignitas à Deo procedens, & eius viribus obtenta fortissimis, honorabilior sit quapiam alia dignitate, quam, aut exiguæ hominum vires pepererunt, aut opes, & diuitiæ coëmerunt, aut ambitiosorum doli, & technæ donarunt.

Arist. 4. Ethic. 2.

Iacob. 1. 17.

E Homines quidem dignitate mundana polientes, solemus exterius honorare: interius autem, aut detestamur illos, quoniam vitam, & mores habent dignitate profus indignos, aut contemnimus, quoniam fauoris flatu ad honoris gradum fuerunt euecti, aut pro nihilo ducimus, quia ob quamdam industriam naturalem, ad res humanas tractandas accommodatam exaltati sunt, & dignitatem consequuti. Et alios insuper iacere videmus, & in mendacitate à regibus, & principibus derelinqui, quos natura ad rempublicam gubernandam aptiores protulit, & maiori rerum gerendarum dexteritate conestauit. At virtute præstantes, non solum visibilibus signis, sed interna reuerentia, honore prosequimur, & eos verè felices, & beatos existimamus, quos Deus ipse in pretio habet, & vinculo sibi puritatis deuincit. Vnde est illud Chrysostomi. Nec enim voces illæ populi, per quas iudicibus acclamatur, ex veritate proferuntur, sed & ipse sunt,

Chrys. lib. quod nemo laeditur nisi à semetipso. hom. 9.

quibus

quibus fucatus nomen honoris depingitur. Nam si conscientias interroges acclamantium tibi, inuenies apud vnum quemque eorum mille te capitibus accusari. Denique ubi metus cessauerit potestatis, & publicæ pompæ fuerit scena resoluta: tunc videas quanti oblatrantes, quanti obloquentes, quanti insimulantes: & hi omnes ex illis sunt, qui prius acclamabant, & immensis te laudibus extollebant. Hæc tu honorem ducis: Et hæc diuitiis querenda credis, quæ etiam si sponte adessent, recusanda erant? Plus enim odij quam amoris acquirunt, sed si vis, tibi ostendam honorem verum; Honor verus, virtus animi est. Hic honor, neque à Cæsariibus præstatur, neque adulatione conquiritur, neque pecunia præparatur. Nihil fucati in se habet, nihil simulati, nihil occulti: huius honoris successor nullus est, accusator nullus, nullus ingratus: hic honor temporibus non mutatur, nec tyrannos patitur, nec picturam tabulæ metuit aliquando delendam.] Et nemo sane erit, vel tam oculis mentis orbatus, aut tam à rebus humanis alienus, qui non ista in theatro mundi sæpissime viderit, & non sit, aut in se ipso, vel in aliis expertus. Qui enim non vidit iudices, & gubernatores reipublicæ, dam regiminis clauum tenet, à communi populo, & ab his etiam magnatibus, qui coram illis habent negotium, ficta quadam, aut coacta reuerentia affici, & tamquam histriones comœdiam agentes, honorari: peracta autem scena, & persona dignitatis, potestatisque deposita (quod non semel aut indignatione principis, aut inuidorû dolis, aut certè sola præfiniti ad gubernandum temporis lapsione contingit) videas eos ab illis fictis honoris delatoribus, verbis amarulentis proscindi, querelis impeti, odij, iniustitiæ, cupiditatis accusari, & omni honore cum magno dedecore, & infamia priuari: Quis non vidit, aut ex annosæ antiquitatis lectione cognouit, principes ipsos, qui aut populi electione, aut iusto bello, aut hereditatio iure perpetuò ceteris imperant, ariditate fortuna, à subditis efferti laudibus, falli adulationibus, & insuetis honoribus onerari, post mortem verò contemni, irrideri, maledici, ac si fuissent subditorum peites, & reipublicæ subuerfores? Si verò aliquis summus princeps pericula impetij animaduertens, & animos verè magnos concipiens, se mundo subtrahat, & adhuc viuens regnum successorî tradat, videas istum, nec dum natum, nec dum de populo benemeritum, principi prudentissimo, regi magnanimo, totius regni parenti optimo, statim à turba aulicorum anteponi, & illum, qui regnum præ virtute contempnit, solitarium, inglorium, & pauperem derelinqui. Denique vidi cunctos viuentes, qui ambulat sub sole, cum adolescente secundo, qui consurget pro eo.] Infinitus numerus est populi omnium qui fuerunt ante eum, & qui postea futuri sunt, nõ lætabuntur in eo, sed & hoc vanitas, & afflictio spiritus.] At in honore iustorum & veritas, & consolatio magna est. Nam his non coactè, sed spontaneè, non fictè, sed verè, & ex animo ab omnibus honor, reuerentiæque defertur: & siue prosperitate afficiantur, siue calamitate premantur, etsi pauperes sint, aut terræ filij, aut ignorantés, & rudes, ab omnibus iudicantur honore dignissimi. Et in ipsa morte, quæ huius sæculi magnates sepelit, & à recordatione mortalium obliterat, tunc incipiunt maiorem, & excellentiorem honorem habere, & amplioribus laudationibus decorari. Vtrumque Spiritus sanctus vna Salomonis prouerbiali sententia coniunxit. Memoria iusti cum laudibus, & nomē

Eccles. 4. 15.

Prov. 10. 7.

A impiorum putrescet.] Tunc non soli, & inglorij relinquantur, sed multorum precibus, & orationibus: (qui eorum auxilium implorant) cincti, & constipati procedunt. Tunc non contemnuntur, sed eorum ossa, & cineres, eorum sudaria, & semicinctia, eorum panni vilissimi, res optimæ, & auto, atque argento, quibus reconduntur, pretiosiores reputantur.

Si ergo verus, & non simulatus honor à virtute procedit, quis dubitet religiosa vitæ dicatos eximio honore, vniuerso etiam mundo contradicente, affici, quos tam admirabilis virtus, tam ingens puritas morum exornat? Quamdam istorum animam alloquitur Deus, cum ait: Et decora facta es vehementer nimis.] Quis iste decor: Quæ ista pulchritudo? An illa corporis, quæ tamquam flos agris contèritur, & euanescit? An illa, de qua scriptum est: Fallax gratia & vana est pulchritudo?] An illa, cuius etiam hoc est elogium: Circulus aureus in naribus suis mulier pulchra, & fatua:] Non sanè, sed decor sanctitatis, non, sed pulchritudo virtutis. Hæc in quocumque sit, magna est, & venerabilis, verum in anima religiosa non vtrumque magna, sed magna vehementer nimis. Vehementer magna est ista pulchritudo, quia status religiosus, nec minimam deformitatem dissimulat, sed disciplina censura castigat. Quid leuius verbo otioso? Quid minutius improvido oculorum aspectu? Quid aut incesu præcipiti, aut risu immoderato, aut nonnulla iracundiæ significatione tenuius? Sed hos minimos nauos anima religiosa, ita diligenter tollit, has minutissimas maculas, ita sollicitè tergit, ac si decori à se concupito, nimis officerent. Hoc magnus contemplator Richardus præclare confirmat, qui postquam dixit, perfectam pulchritudinem duobus consistare, membrorum elegantia, & suavitate coloris, subiungit. Sic anima cum per dignam prænitentiam à peccatis mundata est, & peccati corpus destruxit, quasi corpore pulchra est. Et cum etiam per quotidianam confessionem, à quotidianis peccatis se mundat, & pro his verecundiam patitur, quasi rubore genarum simul decoratur, vt tota pulchra merito dicatur.] Omnimodus ergo animæ decor non in sola grauium criminum detestatione, sed in leuissimorum defectuum abiectione situs est. Non in sola declinatione mali, aut communis boni affectione, sed in perfecti boni adeptione consistit. Hoc autem bonum perfectum, atque absolutum, religiosa vitæ consecratur, à cuius ne frustretur obtentu, vniuersa impedimenta perfectionis amouet, multa etiam licita, quia non omnino perfecta, præscindit. Anima igitur vitam istam excolens, & eius se institutis accommodans, non quamcumque virtutis pulchritudinem, sed eximiam, & admirabilem pulchritudinem conquisiuit.

Nimis magna est ista pulchritudo, quam animæ non per aliquod temporis spacium, sed per totam vitam diligentissime curat. Illæ enim puella ad consortium regis Assueri delectæ, sex mensibus oleo vnguebantur myrrino, & aliis sex quibusdam pigmentis, & aromatibus vtebantur, & iam instate ad regem ingressu, quidquid postulabant ad ornamentum pertinens, accipiebant, & sic compositæ ad cubiculum regis transibant. At anima in regiam Christi regis, id est, in sanctam religionem admissa, non sex tantum mensibus, sed tota vita sua, oleo compunctio nis inungitur, & virtutum pigmentis, sanctorumque affectuum aromatibus inuitur, & non morte appropinquante quando ad regem Christum est ingressura (quod sæculares non raro facere solent) sed toto vitæ tempore bonorum operum indumenta

Ezech. 16. 13.

Prov. 31. 30.

Prov. 21. 22.

Richard. in cant. d. c. 24.

Esther. 2. 12.

lib. l. ne ladi. est d. m. p. 9.

conquirit, vt sic decora vehementer nimis, vt regnam decet, opulentissimè ornata, transeat de hoc trichinio animarum sanctarum in cubiculum sponsi, quod est cœlestis domicilium, vbi est in perpetuas æternitates permanens. Denique magna nimis est pulchritudo tanto labore, ac sollicitudine procurata; illa enim anima, quæ non oscitanter, sed magna sui contentione Deo placere cupit, singulis momentis decorem suū augere studet, de nocte suas cogitationes, ac desideria sua, verba, & opera diligenter examinat, & si quid omittendum egit, aut agendum omisit, oculo discretionis aduertit, & non solum leues maculas, si quas ex occupatione contraxit, lachrymis diluit, verum etiam, si se decore, & pulchritudine bonorum operum adoleuisse non sentit, quasi otiosam, & socordem se culpatur, & tamquam pigra Dei comminationes extimescit. Quæ tanta cura deformitatem fugit, quæ tanta sollicitudine decorem inquirat, quomodo non erit pulcherrima? Quomodo non decora vehementer nimis? Omnis certè pulchritudo Solis, & Lunæ, & lucentium stellarum huic decori comparata, vilis reputatur, & exigua; imò quid eorum, quæ in facie lucent (vt verbis vtar Bernardi) si internæ cuiuspiam sanctæ animæ pulchritudini comparetur, non vile, ac sœdum recto appareat æstimatori? Quid, inquam, tale in se ostendit ea, quæ præterit, figura huius mundi, quod æquare speciem animæ possit illius, quæ exuta terreni hominis vetustatem, eius, qui de cœlo est, decorem induit, ornata optimis moribus pro monilibus, ipso purior, sicut excelsior æthere, sole splendidiore. Propter hanc itaque eximiam pulchritudinem, ac virtutis decorem vniuersus mundus statum religiosum superiorem agnoscat, & hunc statum colentes, istamque vitam profitentes, non fictis applausibus, neque externis tantum honoris indicibus, sed verissima reuerentia, & honore prosequitur. Verus enim honor, & nulla fictione maculatus, illis profectò tribuendus est, qui veræ virtutis effecti participes, non honorem ambierunt, sed omnes honores, & dignitates sæculi pro Christi obsequio, & amore refutarunt. Nam sic immobilis, & fixa permanet diuina sententia; vt qui pro Christo mundana contempserit, ea etiam in hoc mundo centuplicata recipiat. Quamobrem, si religiosi omni honori, omni dignitati, omni dominationi nuncium miserunt, non pro inani gloria, vt antiqui philosophi, non pro adeptione honoris, vt hypocritæ, qui reiiciendo honorem, ipsum aucupare contendunt, sed vt Christum verum honorem, veras opes, veras delicias possideant, æquum est, vt honorem, quem reliquerunt, centuplicatum accipiant. Si autem honos illis attributus, adhuc inanis est, numquam illum auctum, & multiplicatum habebunt, imò eo ipso decurratum, ac imminutum; quia quælibet res, aut prosperitas, quod magis inanis est, eò infœlicior redditur, atque miserior. Non igitur pro inani honore contempto, auctum honorem inanem; sed verum honorem, & solidum centies auctum assequentur. Hoc verò non esset difficile innumerabilibus exemplis comprobare, eorum, qui mundo contempto, ad magnam gloriam pro ipsa mundi, & suarum rerum contempione subuecti sunt; sed vnum tantum, aut alterum, & quidem magnæ auctoritatis, non omitam. Ioannes Cassianus Abbas Ioannis honorem, non ambitione, sed virtute parum, hac disertissima oratione describit. Qui, ait, per obscuris maioribus natus, ita pro Christi nomine vniuerso penè humano generi admirabilis factus est, vt eum ipsi quoque rerum præsentium domini, qui mundi

Ber. serm.
27. in cœli.

Cassian. col.
lat. 24. c.
26.

A huius, atque imperij gubernacula retinentes, etiam potentibus cunctis, regibusque terris sunt, velut dominum venerantur, & oracula eius de tam longinquis regionibus appetentes, imperij sui apicem & statum salutis, bellorumque proventus, illius orationibus, meritisque committerent. Simile de Magno Antonio ab hominum consortio segregato Athanasius narrat. Hoc (inquit) in eo viro mirabile est, vt hominem in extremo mundi limite conditum, & fauor principum, & omnis celebraret aula regalis. Nam & Constantinus Augustus, & eius liberi Constantini, atque Constantius, talia cognoscentes, crebriò ad eum, quasi ad patrem, missis literis obsecrabant, vt reciprocos eos literis hilararet. Quando magnates sæculi, tanto honore, tam intima reuerentia à suis regibus dignati sunt, vt & orationum ab eis auxilia poscerent, & quod mirabilis est, consolationem & gaudium, ex epistolis à suis subditis missis postularent: Certè honorabilissimus status est, quem principes quoque sæculi sincerissimo venerant affectu, & verissimus honos est, quem non ambitio comparauit, non simulatio detulit, non timor, ac violentia obtulit; sed vera virtus, paupertatis amor, vt sæculi contemptio promeruit.

Athanas.
in vita
Antonij.

De stabilitate honoris religiosorum.

CAPVT XXIX.

O humanum desiderio veri honoris incensum, non sola honoris veritate satiatur, sed eius firmitatem, ac stabilitatem exoptat. Quæ firmitas virtutis profectò pulchritudinem, & sanctitatis decorem consequitur. Quate religiosorum honos firmus, & stabilis esse debet, quem non inania bona tenent, qualia sunt, diuitia, vel reipublicæ dignitates; sed vera bona virtutum fulciunt, atque sustentant. Hoc autem Dominus statim sequentibus verbis insinuat. Nam propter hanc speciem tuam (inquit) qua perfectæ eras in decore non tuo, sed meo, quem posueram super te, profecisti in regnum. Si enim dixit quidam: Priami species digna est imperio, cur animæ species, beatos admirans, & cor Dei in sui amorem rapiens, non erit digna, quæ imperet, ac in principatum, & regnum proficiat? Hoc regnum quamdam honoris firmitatem, & stabilitatem significat, quæ ex religiosorum statu, ac qualitate dignoscitur. Regnat namque religiosus, quoniã charitatis perfectionem insequitur, & suis affectibus dominatur. Si enim regnat ille, qui præficitur populis, cur non ille regnet, qui sibi ipsi, & suis affectionibus imperat? Quicumque proprium corpus subegerit (inquit Ambrosius) nec eius passionibus turbati animam suam, rector sui congrua viuacitate permiserit, is bene regia quadam potestate se cohærens rex dicitur, quod regere se nouerit, arbiter sui iuris sit, non captius trahatur in culpam, nec præceps feratur in vitium. Hoc autem adeò habet religiosus, vt si minime suas passiones cohæbeat, si non se ipsum seuerissimè regat, religiosus habitus sit, vita non sit. Hoc, secundum Anselmum, capitis tonsura designat, qua religiosus, tum dignitatis, tum proprii muneris admonetur. Corona (inquit) capillorumque tonsura, eum esse debere sacerdotem, & regem demonstrat. Sacerdotes quippe in lege, mitra regabant caput, ad similitudinem cuius, & huic caput raditur Reges autem coronis videntur, ad cuius similitudinem, huius capilli tondentur. Hæc itaque coarctant eum, vt sacerdotis, & regis gerat officium.]

Hom. in
Iliad.

Ambr. in
Psal. 128.
ser. 14.
vers. 5.

Anselm.
lib. de st.
mil. ca. 93.